

Minister Klimatu i Środowiska

DGO-SGO.050.12.2024.KD
3235497.13008298.10537048
Warszawa, 12-08-2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację pani poseł Magdaleny Sroki w sprawie nielegalnych składowisk odpadów niebezpiecznych w Polsce, K10INT2867, przekazuję poniższe informacje.

Na wstępie należy zauważyć, że operowanie wykorzystywanym w przedmiotowej interpelacji pojęciem „nielegalnych składowisk odpadów” jest mylące i nieprecyzyjne, stąd nie powinno być stosowane, w szczególności w informacjach, które mogą zostać przekazane do opinii publicznej. Zgodnie z ustawową definicją zawartą w pkt. 25 art. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach¹, składowiskiem odpadów jest obiekt budowlany przeznaczony do składowania odpadów. Składowanie odpadów jest formą unieszkodliwiania odpadów, które z kolei zdefiniowano jako procesy przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia odpadów do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi lub dla środowiska. Składowisk odpadów nie należy mylić z miejscami nielegalnego porzucania odpadów, czy też magazynowania odpadów w ramach działalności polegającej na przetwarzaniu odpadów.

W nawiązaniu do podjętych dotąd kroków w zakresie zapobiegania powstawaniu miejsc nielegalnego nagromadzenia odpadów ze względu na wzrastającą skalę przestępstw środowiskowych, przeprowadzono działania zmierzające m.in. do zwiększenia ich wykrywalności. Dlatego też już w 2018 r. zmieniona została ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska², co umożliwiło stworzenie niezbędnych warunków dla efektywnej walki z szarą strefą w obszarze gospodarki odpadami oraz wzmocnienie działań kontrolnych Inspekcji Ochrony Środowiska.

¹ Dz.U. z 2023 r. poz. 1587, z późn. zm.

² Dz.U. z 2024 r. poz. 425, z późn. zm.

Kolejno w dniu 1 września 2022 r. weszła w życie ustawa o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania przestępczości środowiskowej³, zaostrzająca sankcje karne za wybrane przestępstwa środowiskowe oraz zasady ponoszenia

Problem odpadów nagromadzonych z naruszeniem obowiązującego prawa ma wielopłaszczyznowy charakter, dlatego jego rozwiązanie leży w kompetencji wielu resortów. Z tego też względu, jeszcze w maju odbyła się narada właściwych ministrów wraz z podlegającymi im służbami, która miała na celu zintensyfikowanie działań administracji zarówno w wymiarze prewencji omawianemu zjawisku, jak również ścigania i karania sprawców oraz usuwania zagrożeń związanych z nielegalnym gospodarowaniem odpadami.

W ostatnim czasie resort klimatu i środowiska dokonał również przeglądu danych dotyczących postępowań administracyjnych w zakresie usuwania odpadów w Polsce, w tym również pod względem zgłaszanych przez samorządy problemów i postulatów dotyczących usuwania nielegalnie zdeponowanych odpadów. Z uwagi na wciąż istniejący ww. problem zdajemy sobie sprawę, że konieczne będą dalsze działania. Część otrzymanych postulatów z pewnością będzie wykorzystana w ramach przyszłych prac legislacyjnych, jednak w chwili obecnej jest zbyt wcześnie, aby przesądzić, które z nich zostaną wykorzystane i jakie

Ponadto w pierwszych dniach funkcjonowania Rządu decyzją Rady Ministrów dodatkowo zaplanowano środki finansowe z rezerwy celowej budżetu państwa na działania związane z usuwaniem porzuconych odpadów. Niestety w brzmieniu aktualnie obowiązujących przepisów prawa nie ma możliwości przekazania gminom środków z rezerwy celowej budżetu państwa na zadania, o których mowa w art. 26a ust. 1 ustawy o odpadach, czy to za pośrednictwem Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej czy przez wojewodów (w tym przypadku gminy musiałyby posiadać co najmniej 20% wkładu własnego). W związku z powyższym zainicjowany został rządowy proces legislacyjny w celu usunięcia tych barier. W dniu 29 kwietnia 2024 r. zamieszczony został na stronie RCL Projekt ustawy o zmianie ustawy o odpadach oraz ustawy o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (nr UC23). Obecnie projekt jest przygotowywany do postawienia na Komitecie do Spraw Europejskich.

Nawiązując do ilości pożarów jakie miały miejsce w miejscach nagromadzenia odpadów, z informacji przekazanych przez Państwową Straż Pożarną w latach 2018–2023 w Polsce wystąpiło 747 pożary wspomnianych miejsc. Niemniej wykaz prowadzony przez Państwową Straż Pożarną zawiera również przypadki pożarów o niewielkim stopniu nasilenia, tj. np. w altankach przeznaczonych do gromadzenia odpadów w kontenerach czy śmietnikach. Nie jest określone ile z tych przypadków odnosiło się do miejsc w których odpady zostały zgromadzone nielegalnie.

Odnosząc się do sankcji za nielegalne gromadzenie odpadów zgodnie z ustawą o odpadach wysokość administracyjnych kary pieniężnych za naruszenia w zakresie gospodarowania odpadami (art. 194-art. 195b ustawy o odpadach) waha się w przedziale od 1000 zł do 1 000 000 zł. Kary wymierza, w drodze decyzji, wojewódzki inspektor ochrony środowiska właściwy ze względu na miejsce wytwarzania lub gospodarowania odpadami.

W nawiązaniu do danych dotyczących kar nakładanych za naruszenie przepisów dotyczących gospodarki odpadami, uprzejmie informuje że Główny Inspektor Ochrony Środowiska (GIOŚ) nie posiada danych o liczbie i kwocie wymierzonych kar oraz kwocie wpływów z kar za naruszenia, o których mowa w interpelacji pani poseł.

³ Dz.U. z 2022 r. poz. 1726

Jednocześnie w załączeniu do pisma przekazuję przygotowane przez GIOŚ zestawienie danych, które zostały zebrane na potrzeby sprawozdania z działalności kontrolnej Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska OŚ-2b za lata 2020 - 2023 dotyczące łącznej liczby i kwoty wymierzonych kar oraz kwoty wpływów z kar za nieprzestrzeganie przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Anita Sowińska
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ - podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

- Departament Spraw Parlamentarnych, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów (ePuap)

Załączniki:

- Załącznik nr 1 - Zestawienie danych dot. łącznej liczby i kwoty wymierzonych kar oraz kwoty wpływów z kar za nieprzestrzeganie przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r.docx